

4

Vrije tijd en religie

Benodigheden en voorbereiding

- ☐ Werkblad 5 (voor elke leerling)
- ☐ Werkblad 6 (voor elke leerling)
- ☐ Onderzoek kiesboekjes (indien aanwezig)
- ☐ Devices of bijlage 4 (per tweetal)

Fase OOL: Verkennen

De leerlingen doen onderzoek naar recreatiebehoeften. Wat doen ze zelf en hun familieleden in hun vrije tijd? Ze maken interview vragen om erachter te komen wat de buurtbewoners in hun vrije tijd zouden willen doen en verkennen de vier grootste religies in Nederland en hun vieringen.

De leerdoelen voor de leerling zijn:

- Ik kan gevonden informatie/nieuwe inzichten verwerken op een mindmap.
- Ik kan vertellen wat ik en mijn familie doen in onze vrije tijd
- Ik kan recreatie verschillen en overeenkomsten tussen leeftijdsgroepen benoemen
- Ik kan informatie verzamelen met behulp van een vragenlijst
- Ik kan een interview opzetten
- Ik kan interview vragen formuleren
- Ik kan informatie halen uit een filmpje
- Ik kan informatie verwerken
- Ik kan enkele religies/geloven noemen
- Ik kan enkele feesten met religies/geloven in verband brengen

Inhoud les

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en eventueel extra achtergrondinformatie.

Toelichting

Start (10 min.)

Bekijk samen de film over vrije tijd in Nairobi (Kenia).

- Wat is vrije tijd?
- Wat deden de gezinsleden van de familie Muthuku allemaal in hun vrije tijd?
- Wat doen de leerlingen eigenlijk allemaal in hun vrije tijd?

Dia

Kern (55 min.)

Vrije tijd/recreatie verkenning (15 min)

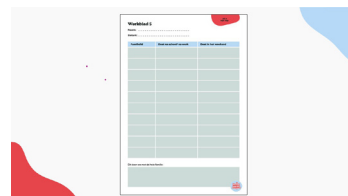
De leerlingen gaan in groepjes nadenken wat zijzelf en hun familieleden allemaal doen in hun vrije tijd.

Vertel: Alle dingen die je in je vrije tijd kunt doen, noemen we recreatie. Een moeilijk woord dat we deze les vaak gaan gebruiken.

Deel **werkblad 5** uit.

Eerst noteert iedere leerling de namen en leeftijden van hun familieleden. Erachter schrijven ze wat ze weten wat die familieleden graag in hun vrije tijd doen.

Wat doen ze na school of werk? Wat doen ze graag in het weekend? Gaan ze naar de kerk of een gebedshuis? Vieren hun families feesten en feestdagen? Welke zijn dat? En hoe vieren ze die?

Vervolg Vrije tijd/recreatie verkenning (15 min)

Daarna wisselen ze binnen de groep uit wat ze hebben opgeschreven. Wat hebben ze allemaal opgeschreven bij:

- Kinderen?
- Tieners?
- Oudere broers of zussen?
- Volwassenen
- Ouderen (opa's/oma's)?
- Feesten en feestdagen

Bespreek wat de groepjes hebben opgeschreven aan de hand van de zeven buurtbewoner mindmaps. Noteer bij de betreffende buurtbewoners wat door de leerlingen aan recreatie genoemd wordt.

Vraag of de leerlingen ook weten wat de buurtbewoners misschien wel graag zouden willen doen, maar niet kunnen?

En over welke buurtbewoners weten ze vrij weinig? Daar moet dan onderzoek naar gedaan worden.

Religieuze feesten (20 min)

Kijk met de leerlingen op CBS naar diagram 3.1.1 (rekent zich tot kerkelijke gezindte of religieuze groepering).

Vertel wat de diagram betekent: in kleuren kun je zien hoeveel mensen in Nederland een geloof hebben en welk geloof ze dan hebben.

De kleuren staan eronder uitgelegd (legenda).

Van welke kleur is het meest? Lichtblauw. Wat betekent lichtblauw? Geen geloof. In 2022 had meer dan de helft van de mensen in Nederland geen geloof.

Wat betekent donkerblauw? Rooms-Katholiek. Welk geloof is dat? Een christelijk geloof, net als Protestants. Die staat ernaast in lichtgroen. Hoe groot is het deel van de christelijke geloven samen? Ruim een derde.

En de Islam? Welke kleur heeft dat geloof? Donkergroen. Welk deel van de Nederlandse bevolking heeft de Islam als geloof? Ongeveer 5%, dat is 1/20 deel. Wie kent nog andere geloven? (Hindoe, boeddhisme). Die zitten in het oranje deel.

Vervolg Religieuze feesten (20 min)

Deel de devices of **bijlage 4 - bronblad** uit. In het geval van de devices, gaan de leerlingen in tweetallen op **schooltv.nl** een aantal filmpjes opzoeken. Leg uit waar de zoekbalk is en hoe ze kunnen filteren op geschikt voor PO.

- Kerst
- Suikerfeest
- Chanoeka
- Hoe wordt Divali gevierd

Welk feest hoort bij welk geloof?

Kennen de leerlingen nog meer feesten die bij die geloven horen?

Als er een geloof of feest bij een van de buurtbewoners hoort, laat ze die dan op de mindmap van die buurtbewoner opschrijven.

Achtergrondinformatie

Kerst is een feest van het Christendom (katholieken en protestanten), waarbij de geboorte van Jezus Christus, de zoon van God wordt herdacht. Het wordt elk jaar op 25 en 26 december gevierd.

Het Suikerfeest of Eid-al-fitr is een islamitische feestdag waarop het einde van de vastenmaand ramadan gevierd wordt. Het is op de eerste dag van de tiende maand van de islamitische jaartelling, die anders is dan de door ons gehanteerde jaartelling.

Chanoeka is een joods feest, dat ook wel bekend staat als het feest van de lichtjes of inwijdingsfeest. Het feest duurt 8 dagen en begint na zonsondergang van de 24e dag van de joodse maand kislew. Met het feest wordt de herinwijding van de Tweede Tempel in 164 v. Chr. door Judas Makkabeüs gevierd.

Divali is een van de belangrijkste feesten van het hindoeïsme en vieren op deze dag de overwinning van het goede op het kwade. Tijdens deze dag worden heel veel lichtjes aangestoken om het kwaad te verdrijven.

Onderzoek opzetten (20 min)

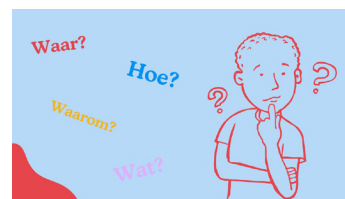
Besprek de verschillende soorten onderzoek op de slide. Als we meer over de buurtbewoners te weten willen komen, hoe kun je dat dan aanpakken?

In dit geval is de onderzoeksvorm interview het meest geschikt. Je wilt dat degene die ze interviewen zoveel mogelijk gaat vertellen. Bij een vragenlijst worden meestal ja/nee vragen of meerkeuzevragen gebruikt. Ze weten nu namelijk nog niet wat de antwoorden zullen zijn.

Vervolg Onderzoek opzetten (20 min)

Laat de groepen overleggen en vragen maken waarmee ze erachter kunnen komen wat iemand in zijn vrije tijd doet, wat iemand voor religie heeft en wat hij graag zou willen doen. Het is ook interessant om erachter te komen waarom ze dat eventueel niet doen. Besteed ook aandacht aan feesten, vieringen, naar een gebedshuis gaan, etcetera.

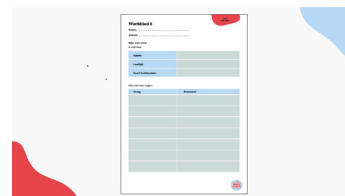

Op het kaartje over de buurtbewoner staat ook daar informatie over (indien van toepassing). Wissel klassikaal enkele vragen uit. Bespreek met de klas of de vraag uitnodigt om te vertellen. Benoem hierbij het verschil tussen open en gesloten vragen. Met welke vraagwoorden stel je goede vragen?

Voorbeelden van geschikte interviewvragen zijn:

- Wat doet u graag na uw werk/school?
- Wat doet u in uw vrije tijd om te ontspannen?
- Wat doet u in het weekend?
- Waar doet u dat?
- Hoelang moet u daarvoor reizen?
- Hoe komt u daar?
- Wat zou u graag in uw vrije tijd doen, maar kan niet/te weinig?
- Waarom kan dat niet?
- Welke religie heeft u?
- Welke feesten viert u?

Deel iedere leerling **werkblad 6** uit. Daarop noteren ze de vragen die ze willen gaan stellen.

Ten slotte maken ze in hun groep afspraken wie ze allemaal gaan interviewen. Het is het leukste als ze allemaal iemand zoals hun buurtbewoner interviewen, maar ze mogen ook iemand anders interviewen. Als het soort huishouden niet helemaal overeenkomt is dat minder erg. Wel belangrijk dat ze iemand interviewen van dezelfde leeftijd als hun buurtbewoner. Hebben ze iemand in hun omgeving (familie, burens, kennissen) die ze vragen kunnen stellen?

Afsluiting (5 min.)

Laat de leerlingen een hoek “vrije tijd” en een hoek “religie” maken op de mindmap en nieuwe wetenswaardigheden over hun buurtbewoner op de mindmap noteren. Wat moeten ze in de wijk kunnen doen? Wat mag verder weg?

Laat de leerlingen het werkblad 5 in hun JWC map doen. Werkblad 6 (interview) nemen ze mee naar huis als huiswerkopdracht. Volgende les gaan ze de interviews verwerken dus dan moeten ze de ingevulde werkbladen weer op school hebben.

